

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi Bernáz, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és lap tulajdonos:
Dr. Lemberger Armin.
Főmunkatárs: Schön Ödön.

Előfizetési árak:
Egészévre 5 frt., félévre 2 frt 50 kr., negyedévre
1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések jutányosan számítanak.

Ecce homo.

Ime az ember! Az ember, a ki Isten . . .
A község „Feszítsd meg!”-et kiáltott, a mint a papi fejedelmek és a vének tanácsul adák vala. És a tisztartó megmosa az ő kezét, mondván következőképen: Ártatlan vagyok én ez igaz embernek vérértől; ám ti lássátok! Akkor Jézust megostorozták, levetkeltették az ő ruháit, adának ő reáveres palástot, nádszálát az ő jobb kezébe, töviskoronát az ő fejére es megköpődések ötlet. És a nádszálát kivevék az ő kezéből és azzal verik és mondják vala: Egészséggel Zsidóknak Királyok! Elvívék vala ötlet a helyre, a mely Golgotának mondatik vala. Minekutána pedig megfeszíték ötlet, csúfolák és mondják vala: Bizott az Istenben, szabadítsa meg ötlet, ha kedveli; mert ezt mondotta: Istennek fia vagyok. Ha! ötlet sötétség lőn. Kilencz óraker, minekutána viszontag kiáltott vala nagy szóval, kibocsátá lelkét. A százados pedig, és a kik ő vele valának őrzvén Jézust, mikor látták vala a földindulást és azokat, a melyek lettek vala, igen megrémülének, mondván: Bizony Istennek Fija vala ez. (Szent Máté evangéliuma XXVII. rész.)

Igy költözött el a földről az Istenember, így, boldogan. Mert ő mondotta, hogy boldogok azok, kik háborúságot szenvednek az igazságért: övék a mennyek országja. Pedig ő valóban az igazságért szenvedett a gazság korában. Az emberiség lelke mélyén ragódott a mély térdje. Úgy látszott, hogy a társadalom felbomlik, a mint lehull a fáról a rothadt gyümölcs. A jobb lelkeket általános, hő vágy fogta el a vihar után, hogy

az romboljon, öljön, megtisztítsa a tikkadt levegőt és nyomán új élet keljen.

És megszületett a Megváltó, a ki megváltotta az emberiséget szenvedései árán az Úr haragjától. Leszállt a földre béke alakjában, újáteremtette a világ korhadt oszlopait és vihar nélkül támadt új élet. Hatalmas alkotás volt az, emberi erőből nem tellett volna. A mi emberi mű, az nem tökéletes, tehát mulandó. De a kereszténység kétezer év óta áll fenn szilárdan és rendületlenül. Isteni alkotás, hisz az Isten fia hozta létre. Kétezer év óta vigasza, istápjá, vezérő szelleme az emberiség millióinak. Benczolgatni nem szabad, nem lehet; benne himni kell. Mikor Szt. Ágoston egy ízben a tenger partján Jézus tanán töprengt, megjelent előtte a legenda szerint egy angyal. Tenyerébe egy csepp vizelet merítve szólt hozzá szelíd feddésel: Tudod-e, mi ez a csepp a tenger végtelenségéhez képest? Ez a csepp a te tudásod, a tengervégtelenség az Úr bölcsesége. Hagyd abba töprengésed! Ezzel elűnt.

Ma a cizimusz korában nem is igen hiszünk, nem is töprengünk. Pedig bizony-bizony mondom néktek, ma is nemegyszer szükség vala az ilyen jelenésre. Haladunk a korral. A kor elveti a vallást; mi is elvetjük. De ha reményeink megsemmisültek, ha mindazokat az imádtott eszményeket, a melyekért ifjúkorunkban rajongtunk s melyeknek férfikorunk java munkásságát szenteltük, sárba tiportan látjuk, ha az élet vásári zsbajától és kalmárhadtól megundorodunk, de a lelki fölemelkedés szárnyait önmagunk metszettük már el; visszaadnak-e bennünket önmagunknak a kor divatos esz-

méi? Kárpótol-e bennünket a kor mindazért, a mit a vallással elvesztettünk? . . .

A lélek halhatatlan. Fényesen igazolja ezt a hittudomány bölcsesete. De nem akarok az ész szavával szólni, mikor hitről szólok. Kereshetjük Istenet eszünkkel, de megtalálunk őt csak szívünkkel lehet. És szívünk nem óhajttja-e, nem hiszi-e a lélek halhatatlanságát? Az elhaltak iránt való ragaszkodó kegyelet, szellemükhöz intézett könyörgéseink, a naiv korok magái is közszájon forgó szólás e részt tanúskodnak. S ha a lélek valóban halhatatlan, akkor e földön való tartózkodásunk csak egy perc az idő határtalanságában, egy csepp a tenger végtelenségében. S a ki erre az egy percre leugrik a vallásosság sziklaalapjáról, az örökké süllyed a végnélküli mélységbe. Mégis mily túlymóy ma a vallástalanok tömege!

Ne mondjátok, hogy ez csak századvégi cizimusz. A század két év alatt leperg s a cizimusz a század elején is megmarad.

Jézus zászlajától nemcsak közkatonák pártolnak el, de itt-ott vezérei is. Jézus zászlajára ez van írva: „Béke” és ők sokszor háborúskodnak. S ha még a béke felcsúdt apostolai is feladják az elvet, mit várhatunk a nagy tömegtől? Érezzük, tudjuk, hogy nagy társadalmi átalakulás küszöbén állunk, társadalmi átalakulás küszöbén, melyhez foghatót alig találunk a multak évkönyveiben, a mely a népek millióit egy-másba fogja olvasztani nemcsak jogilag, hanem testvéreileg. De ha ebben az átalakulásban nem a béke, a türelem, a felebaráti

TÁRCZA.

Vezeklés.

Igaz történet.

A „BAJAI HIRLAP” eredeti tárczája.

I.

A b . . . i, felsőmagyarországi fűrdő igazgatójának lakásán nagy volt a sürgös-forgás. A eselődék izgatottan, de mégis halkán futottak fel és alá, a tudós asszony a nagy táskával sietve szaladt fel a lépcsőn, a fűrdőörvos a hálószobában a fiatal asszony ágya mellett állt, a férj reménytel és feleletlenül eltele, az ebédelőn setált fel és alá. Órák teltek, és csak a fiatal asszony jalkáltásai hangzottak, egyszerre egy éles sikoltás, és közvetlenül reá, egy finom, esengő hangzású sírás hallatszott. A fiatal, szép asszony szívet egy eddig nem ismert érzés futotta át, egy érzés, a mely hatalmasabb a mindent ellepő áradatnál: — az anyaszeretet szent és magasztos eszméje mint egy istenszikra borítja lángba egész lényét, és tölti el a fiatal asszony szívet. Amak a kis, vörös hústömegnek sírása szentebben hangzik, mint a templom orgonájának szava, hatalmasabban hat, mint az erdő zugása, megrázóbban mint az anya buzgó imája, melyben áldást könyörgő gyermekeire.

A férj lábujjhegyen közeledik, areza büszke és nemes, szeméi ragyognak, gyengédén simogatja a kis lényt, és a bágyadt halvány asszony homlokára csokot nyom; szeméből könnyek gördülnek a szép asszony orozájára.

II.

Hónapok multak, a boldog családi élet változatlan maradt nap—nap után. A nyár derekán egy sárosmezei gentri, K . . . érkezett a fűr-

dőbe. A szép, hidegkinézési, barna férfira erős hatást gyakorolt a fűrdőigazgató nejének előkelő, büszke, hozzáférhetlen szépsége. Az asszony komoly és szent hivatásának élt. — hazát rendben tartotta, ferjét gondozta, gyermekét táplálta, és így K . . . alig válthatott vele pár szót.

Egy vasárnap este a parkban tombolajáték folyt, a fűrdőnek ez az igénytelen és agyoncsépeelt mulatsága. Az igazgató kérte nejét, hogy jöjjen fel vele, de az asszony vonakodott. Ez küldte ferjét, hogy csak menjen egyedül: a buszaszkor még utána szólt: „Férj, ne igyál sokat, és jöjj mielőbb vissza.”

Az igazgató K . . . asztalánál foglalt helyet, folyt a bor, a tombola kikéltt unalmas, egyhangú szavai hallatszottak: „A quintero elfogyott, következik a tombola.” K . . . pezsgőt rendelt. Az igazgató, kissé ittasan igrkezett hazra szabadulni, a társaság gyülmöldő fordul feleje. „Talán fel az asszonytól”, „papushós”, „mutasd, hogy férfi vagy” és így tovább. Az igazgató maradt.

Itak, ittak, tovább ittak. K . . . azt ajánlotta, hogy egy kis kártyajáték sem volna megvetendő. Hoznak kártyát, az igazgató veszt, — vesztí pénzt kidőllet szemekkel, puffadt arccal, kivési óráj, lánczát, mind elveszik, leveszi újjáról jeggyűrűjét, az is odavesz. Ekkor hozomra játszanak, közben patakokban folyik a bor. Mikor az adóság már oly nagy összegre rögött, hogy a vesztés azt meg nem fizethette, akkor K . . . így szólt: „Ugyan barátom, miből fogod ezt holnap megfizetni? A szegény részeg ember fejéhez kap, eldobja a kártyát, és kétségbeesve horgaszta le fejét. „No ne busulj pajti, van egy nagyszerű eszmem. Elegendem az egész követelésemet, ha elvesztés most a feleségedhez, és én egy csokot nyomhatok alávs

közben edes szájjára.” — „Gilt”, mondja a férj, „gyere, hisz az egész csak heccz.”

Halkan mennek felfelé, a részeg férj ajtót nyit, és bambán nézi ébren levő feleséget, ki gyertyavilágnál, epedve várta ferjét. „De mi ez”, dőbben meg a nő, „itt még valaki jön”, s egy részeg ember lehajol előtte, csokolja kezét, átka-rojja karcsú testét, és borgózsó szájjával csokot nyom a remélt asszony ajakára, egyre csak azt dadogva: „Az enyim vagy, jeggyűrűd az ujjamon van.”

Az asszony eltelve feleletlől, borzadástól és undortól, feleddé minden szeméremzetét, felugrik az ágyból, és sikoltva kiált: „Férj ezt te tudod!” — „Nevetséges, az egész csak heccz” dadog a részeg ember, mire a két czinkosárás ledől a pamlagra és elalszik.

Az asszony lassan, kábúlya, magánkivül felöltözik, piezi gyermekét felkapja, magához veszi kis erszenyét, melyben arányok, aranypénzek — nevnapj és születésnapj ajándékok voltak felre-téve, melyeket a kis Vilma számára gyűjtögetett, kisurran a házból egyenesen a vasúthoz, és elutazik messze—messze le az Alföldre szüleihöz.

III.

Nagy volt a meglepetés, mikor az anya gyermekével a szőlői házában megjelent. „Az istenért mi történt” kérdik, de az asszony csak hallgatott, és néma, merengő, bágyadt, szemével csak nézett, — egyre csak azt hajtogatta: „Édes anyam adj vizet, mosom meg a kezeimet, és dörzslőnöm az ajkaimat.”

Masnapra a férj is ott volt.

Halványan, csüggedten, ősz hajszálakkal vetette magát az asszony lábai elé, de ez nem látta, nem hallotta esedlő szavait, csak egyre mosta

szerelet, az emberies érzés, a hit, ha nem a krisztusi erények lesznek fegyvereink, akkor óvja Isten népeit . . .

Gondolataimba e pillanatban mintegy intőjelel beleszólok az innárá hívó harang kongása. Méltóságosan kondul, áhítatgerjesztő bűg s mintegy fődöleg hangzik gondolataimra, hogy éppen a megváltás ünnepe fedelkezem meg a Megváltóról, a ki megmondotta: „Es imé, én ti veletek vagyok minden napon e világ végezetéig. Amen!”

Menjünk az Úr házába, bízza bízunk igéjében és a gyónásban megtisztult, meg erősödött lélekkel fogadjuk meg, hogy a békét követjük, de háborúskodni is fogunk — az igazságért. Mert boldogok azok, kik háborúságot szenvednek az igazságért; övek a mennyeknek országa.

b.

A bajai dalárda.

Néhány szó a Zenekritikus „Zene” cz. cikkéhez.

Szinte kapóra jött nekem a Bajai Hirlap 9-ik számában megjelent „Zene” czimű cikk, mely osztorozni van hivata társadalmunk határaitól közönytel minden iránt ami zene — vagyis a legszebb és legnevesebb művészet — körébe vág. Kapóra jött mondom, mert rég fúrja az oldalamat ez a cikkkecske, amely most lime napvilágot lát s amelynek tenorja ugyancsak az akar lenni, hogy tegyük mi egyszer valamit ezen tarthatatlan állapotok megváltoztatására.

Velem együtt sóhajtl fel a „Zene” cz. cikk t. írója, hogy hol vannak azok a régi jó idők, amikor az öreg Hackel vezetése alatt tanárok, tanítók, hivatalnokok, kereskedők és iparosokból álló dalárda virágzott?! Tempi passati! A jó hanggal és éneklési képességgel bíró generáció kihalt volna talán? Oh dehogyan! Más út a baj.

Ma szinte el sem képzelhetünk egy oly dalársulatot, amelyen az volt, ahol a pap, vagy tanár együtt énekelt az iparossal, a kereskedő, hivatalnok a kereskedősséddel. Pedig, amíg túl nem teszi magát, mindkét osztály (értem az iparos és az úri osztály) az előtételen, addig tartós életi dalárdáról nem is álmodhatunk. Ma azért, amiért talán egyik-másik kaputos embernek nem tetszenek egy iparos mellett énekelni (ami sajnos, meg történt ezelőtt vagy tizenöt évvel, amikor egy dalárda szervezésére tettek kísérletet) az az általános előélet az iparosok közt, hogy az úr lenézi

kezzeit, és dörzsölte ajkait. A férj Jelküismeretesen gyönt az asszony szüleinek, lemondott állásáról, ott fél levegő mellett, de ez senkivel nem váltott egy szót sem, táplálta gyermekét, mosta kezzeit, és dörzsölte ajkait.

Az anya kérlette: „Boacsás meg neki, édes gyermekem, lásd, nem iszik többé, kártájt van vesz kezbe, boacsás meg neki, hisz édes gyermekem apja,” de az asszony egyre csak azt mondja: „Édes anyám adj vizet, mosnom kell a kezeimet, és dörzsölöm ajkaimat.”

És mosta kezzeit, és dörzsölte ajkait.

IV.

Tél volt, karácsony első napja, szép derült idő. A ház népe a templomban volt, csak a fiatal asszony ült a eskutól verandán zöld lombok között, melyeket az édes anya gondos keze helyezett oda beteg gyermekének, és elmerengve tekintett vissza a multba. Előtte a földön ült a kis leány, és babájával játszadozott. A veranda ablakán keresztül a férj nézte a jelenetet, kimondhatatlan fájdalom töltötte el szívét; halkán felnyíja az ajtót, térdre borul és térden csuszva közeledik az asszonyhoz, lehajja a gyermek előtt fejét a földre, és sir és zokog szírvázón. Az asszony némán tekint reá. Ekkor a kis gyermek kinyíja apja felé tűmzi kis kezzeit, és szép érthető hangon megszólal:

— Pa — pa, pa — pa.

E szavak hallatára az asszony lehajlik férjéhez, sziveltető zokogással öleli át nyakát, és sir, sir.

V.

A szülők a templomból hazatérve látják a házaspárt, egymást átölelve, sétálni a szalomban.

S. A.

az iparost; s ez az oka, hogy az többi távol tartja magát mindenhol, ahol urak vesznek részt.

Ez megdöntetlen igazság, amelyet egyebütt is látunk. Amióta a polgárság nem támogatja a Polgári (?) ezülvészársulatot: az csak tengődik évről-évre.

S ez a baj, a mely orvoslásra vár.

Pedig micsoda erők vannak ma is az iparosok közt! Ismerek egy fiatal eszmadia mestert, akinek oly pompás basszus hangja van, hogy ha az illető Noy David fia volna, bátran el lehetne mondani róla, hogy apjára ütött.

Hát a Hackel-féle dalárdának nem-e Volly Lajos fodrász, Mészáros Sándor asztalos, Wagner Ferenc költőgyűjtő (ma vendég) tehát iparosok voltak erősebbei?! S olyan erők ma is láthatók fölös számmal.

Igaz, hogy Borza Nándor tanár, (kinek különben kitűnő hangja is volt) Korén-Scheck Vince tanár és Gerhardt Menyhért és más zenei képzettséggel bíró tagok nélkül a dalárda talán sohasem emelkedhetett volna oly magas színvonalra, mint amelyen állott, de hát éppen ezt mondom, hogy mivel egyik osztály nem adja ki az erőt, a másik meg a képzettséget: a kétnek egye-sültnie kell.

Négy évig szerencsém volt az ország legelső dalárdájának: a Budapesti Zenekedvelők egyesületének tagja lehetni. Völ köztünk ügyvéd, orvos, kereskedő, iparos, hivatalnok, segéd, irnok sőt hogy többet ne mondjak, a zenekarban Dr. Sch. Gy. orvos, egyetemi tanár, egy háromleletes bérház tulajdonosa, együtt játszott nagybőgőn a katonazenekarbeli őrmesterrel. Az ensemble tehát nemde elég vegyes volt.

A karban énekeltek velünk egy Sonnenfeld Adolf nevű könyvvezető. A természetű oly remek basszus hanggal áldotta meg, hogy Bellovits Imre igazgató-karnagy továbbképzésre tartotta eredmények, a minék az eredménye az lett, hogy Sonnenfeld ma Somdeg néven a moszkvai opera miniszteri fizetéssel bíró tagja. S ez nem egyedül álló eset.

Hiszem, hogy nem fogjuk társadalmi szegénységünknek újabb bizonyítványát kiállítani azzal, hogy most se csinálunk semmit.

Szervezzünk dalársulatot s szólítsuk fel csalakozásra azokat az intelligens iparosokat is, akiknek alhoz tehetségük és hajlandóságuk van.

Hogy nem jóituk össze elegend, attól ne tartsanak az érdeklődők. Ha harmincezen leszünk, elegend leszünk.

Akik a létesítendő dalárdát támogatásukkal megfizetlni akarják, jelenkezzenek pl. a Bajai Hirlap tek. szerkesztőségénél (írásbelileg is lehet) s hiszem, hogy a tek. Szerkesztő úr készséggel fogja jegyeznie venni a jelentkezőndöket*) s hogy már rövid idő múlva abban a helyzetben leszünk, hogy alakuló közgyűlést hívhatunk egybe.

ifj. Wagner Antal.

*) A legnagyobb készséggel.

Szerk.

A bajai kerületi betegsegélyező pénztár közgyűlése.

A bajai kerületi betegsegélyzőpénztár f. hó 3-án tartotta az évi rendes közgyűlést. Az alábbiakban ismertetjük a közgyűlés lefolyását, melyen Schwarz László igazg. elnök a következő általános tetszessel fogadott, tartalmas évi jelentést terjesztette elő.

Tiszelt közgyűlés!

Ezennel van szerencsénk az 1897-iki, vagyis ötödik ügykezelési évrünkől szóló zárszámadásokat tisztelettel előterjesztem.

Amint ezekből kitűnik, a lefolyt évek eredménye nem mondható minden tekintetben kedvezőnek.

Bar azon kellemes helyzetben voltunk, hogy a pénztár tagjai igényeit teljesen kielégítettük és a törvény által előírt tartalékalapot felre tehetjük, zárszámadásaink mégis 88 ft 80 kr veszteséggel záródnak, mely összeget az előző években összegyűjtött feleslegből fedezni kellett.

Ezen veszteség omán ered, hogy tagjaink a múlt évben jobban igénybe vettek a segélypénztár jövéiméit. Ezen tünemény visszavezethető a múlt évi rossz termésre, melynek folytán pénztárunknak sok tagja rosszabb táplálkozás folytán betegségeknek inkább kivált.

A lefolyt év befejeztével egyszerűmnd az első ötévi működésünk is befejeztük.

Ezen öt évi működésünk alatt azon határozott meggyőződésre jutottunk, hogy a betegsegélyező szociális, vagyis társadalmi fontosságát, de egyszerűmnd a jelenlegi tökéletlenségét, ma már nem vitatja senki.

Hogy a betegsegélyező pénztári intézménynek fontosságát és szükségét bizonyítsuk, elég felmenteni, hogy a lefolyt évben 1149 esetben 1139 tag részesült gyógykezelésben és ezeknek gyógykezelésére segélyező pénztárunk 2742 forint 12 krajczárt költött.

De, hogy betegsegélyező törvényünk csak egyik hiányát demonstráljuk, felmentjük azt, hogy pénztárunk egyrészt az 1891. évi XIV. t. cz. rendelkezéséhez képest, másrészt pedig anyagi viszonyai miatt, megképtetett tagjainak legfeljebb csak 20 hetre nyújthatja a törvényben biztosított segélyezést.

Hogy ezen időn túl mitevők legyünk a szegény beteggel, arról a törvény mint sem szól, s így a törvény intézkedéséhez képest a hűszirti segélyt élvezett beteg, legyen az mégoly szegény és a további segélyre utalva, a kellő anyagi erő hiánya miatt — mindentől meg kell fosztatnunk.

Hogy a törvény eme intézkedésének minő kihatása van az ilyen betegre, aki 20 héten át a betegsegélyező pénztár jövéiméit teljes mértékben már élvezte és ez által nemcsak ő maga, hanem családja is a legnagyobb nyomortól megváltak óva, azt csak azok tudják megítélni, akik hivatalosul fogva ezen szerencsétlenekkel naponta közvetlenül érintkezésbe jönnek.

Ezen bajon úgy vélünk némileg enyhíteni, hogy felkérjük a tekintetes közgyűlést, hogy határozza el oly alap létesítést, amely alap tőkének kamatából — amíg azok kifutják — oly segélyezésre méltó tagok továbbra segélyeztetnek, akik a 20 heti segély kimerítése után, a betegsegélyező pénztártól további segélyben már nem részesülhetnek.

Ezen alapot olyképen véljük létrehozni, hogy felszólítást intézünk az összes igazgatósági tagok, mint az összes közgyűlési küldöttek aláírásával Baja város jószívú lakosához, hogy ezen igazán jövéiméi alaphoz hozzájáruljanak és reméljük, hogy a jövő közgyűlésben e tekintetben kedvező eredménynyel fogunk beszámolni.

A pénztárunk üzleti forgalma az 1897. évben 5250 ft 72 kr bevétele és 5204 ft 19 kr kiadás, összesen tehát 10,424 ft 91 krajcigott.

Tartalékalapunk gyarapítására eddig is a tiszta évi bevételeknek 10%-át fordítottuk, s mint a vagyonmérlegből kitűnik az a múlt évben 2174 ft 41 krajcigott, tehát az előző évhez képest 510 ft 29 krajcigott szaporodott és azonfelül még 612 ft 28 kr felesleggel is rendelkezünk.

A választott bíróság egybehívására a múlt évben sem volt szükség, ami azt bizonyítja, hogy a tagoknak a segélyek szolgáltatása tekintetben panaszuk nem volt.

Orvosaink humánus kötelességteljesítéséért ez évben is a legnagyobb elismeréssel adóztunk s ha egyik másik orvos ellen élvette hallottunk s panasz, az rendszeren arra volt visszavezethető, hogy az illető orvos azon szerencsétlen helyzetben volt, hogy a panaszó tagnak egészségi állapota és keresetképtelensége felett hálomegegyesen ellentétes véleményben volt panaszó véleményével szemben.

Nem mulaszthatjuk el tisztviselőink odandó ügybizottságát ezen alkalommal felmenteni, mert csakis annak köszönhetően azon eredményt, melyet mostanig elértünk.

S midőn öt évi működésünkre megelégedéssel tekintünk vissza, nem zárhatjuk jelentésünk anélkül, hogy hálás köszönetet ne mondjunk felett I-só fokú iparhatóságunknak, azon minden időben tapasztalt jóindulatáért, melylyel pénztárunk minden alkalommal pártolásban részesíteni szíveskedett.

Ezek után tisztelettel kérjük a tekintetes közgyűlést, hogy az előterjesztett számadásokat a felügyelő bizottság jelentése alapján helyesbítő tudomásul venni és az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság részére a felmentvényt megadni szíveskedjék —

— A közgyűlés az igazgatósági jelentést tudomásul vette, a javaslatba hozott külön segélyalap létesítéséhez hozzájárult és miután a felügyelő bizottság 166 809. ikt. számu évi jelentése felolvasztatott, — úgy az igazgatóságunk valamint a fel-

ügyelő bizottságnak és a tisztviselőknek a felmentvényt megadta.

Az igazgatási és felügyelő bizottsági tagok választásának megjelölése folytán a kerületi betegsegélyező pénztár 1898. évi igazgatóságának tagjai lettek:

A munkaadók részéről: Schwarz László, Némay Lajos, Schmidt Márton, Feitinger István, Inrik József rendes, Neubauer Alajos és Morvay Vilmos póttagok.

Az alkalmazottak részéről: Ludvay Antal, Pock Nándor, Tóth Pál, Schleginger Lipót, Papp Szándor, Kattarianger József, Bernschütz Nándor, Szalay János, Cséfkó Ferenc és Vránay Vincez rendes, Schön Sándor, Kovács Sándor, Gurics Gusztáv és Schwéger István póttagok.

A felügyelő bizottságba pedig a munkadók részéről megválasztották: Széklay Zsigmond, Szilágyi Sándor.

Az alkalmazottak részéről: Eiehardt Boldizsár, Kalchauer Mor, Schöffler Márk és Görcz Rudolf urak.

Póttagokká választották: Weichand György, Számuel Zsigmond és Schön József.

Helybeli és vidéki hírek.

Személyi hírek. A jövő napokban városunkba előkelő vendégek érkeznek. *Josipovich Géza* a horvát miniszter fia és *Rényi János országgyűlési képviselő* személyében az itt levő zabgár megtekintésére.

Dr. Platz Bonifác a szegedi tankerület főigazgatója a huszét ünnepet városunkban tölti.

Diszközgyűlés. Bajai város törvényhatósági bizottsága az 1848-ik évi törvények szentesítésének nemzeti ünnepévé avatott ötvenedik évfordulóra napján, F. évi április hó 11-én délelőtt 11 órákor a „Központi Szálloda” nagyeremben rendkívüli diszközgyűlést tart, melynek egyedüli tárgyat a korszakok évfordulónak mellátása fogja képezni. A diszközgyűlést reggeli 9 órakor a római, kath. plebánia-templomban tartandó hálaadó isteni tisztelet előzi meg.

800 éves jubileum. A fővárosi lapok már közölték, hogy a cisterci rend alapításának 800 éves jubileumát, a magyar cisterci rend Zircen, az apátság székhelyén nagy ünnepellyel tartja meg április 28. 29 és 30-ikán. Mi hozzá tehetjük, mint városunkat érdekelt, hogy körünkben is lelekelendő ünnepélyek egész sorozata lesz ugyanazon napokon; nevezetesen: az Oltárszentés imádása mellett 61 sz. beszédet tartanak, még pedig 28-ikán délelőtt Ledniczy tanár ur. delután Török tanár ur; 30-ikán délelőtt Boromiza kalocsai kanok ur. delután pedig fényes ifjúsági ünnepély fejezi be a magyar nemzet életében 800 éven át oly fontos kulturális érdeket szolgáló cisterciarend családi ünnepét.

Méltó ünnepség. A Casino választmányja F. hó 6-án tartott ülésén Bodrogi Gyula csinos elnök indítványára elhatározta, hogy az 1848. évi törvényhozási alkotások felszabadító évfordulójának emlékére évenként *kétszáz korona* értékű ösztöndíjban részesíti Bajai város tanácsaitól látogató jó magvaslelő és szép előmenetelt igazoló szegényes tanuló ifjakat. A 200 koronás ösztöndíjbol az állami tanfolyámpóntoztat IV. osztályának egyik kiválóbb tanulója és egy ugyanezen intézetet látogató s a magyar nyelv elsajátításában jeles haladást tanúsító szerb ajkú tanítványoké 50-50, a közegyi polgári iskola IV. osztályát látogató két tanuló 50, és a helybeli izraelita polgári iskola IV. osztályába járó két tanuló 50 korona jutalmat kap. — A gymnasiumi tanulók jutalmazására a Casino tudvaleg a múlt évben tett Berényi Daniel nevére 1200 koronás alapítványt.

Családi estély. A bajai Casinóban F. hó 11-én, husvét hétfőjén családi estély lesz, melyre külön meghívók nem küldetnek szét.

Ápril 11-ike a főgymnasiumban. A helybeli főgymnasium F. hó 11-én, szombaton délelőtt 11 óráig az 1848. ápril 11-iki szokatlanó események emléket, melyre az endekelői közönséget is szívesen látja az intézet igazgatósága.

Meghívó. A bajai állami tanfolyámpóntoztat az 1848. évi törvények megalkotásának felszabadító évfordulója alkalmából 1898. évi április 16-án, d. e. 10 órakor az intézet tornacsarnokában Ellenkínépen rendez, melyre a nagyrészmű községeket tisztelettel meghívja az igazgatóság. Sorrend: 1. *Szemeltel hangok.* Mosonyi — Kamócsy, Enkei az ifjúság, vonóhangszereken kíséri az ifjúsági zenekar. 2. *Magyar nyelvbeszéd.* Tartja Scheher Sándor igazgató. 3. *Árnyéknyomok.* Enkei a gyakorlati elemi iskola tanuló. 4. *Ünnepi beszéd.* Tartja Mihálykása István tanár. 5. *Magyar ábránd.* Ridney Kolme. Högendin előadja Lachovics Akos III. oszt. tanítványoké. 6. *Hymnusok.* Zongorán előadja Áltshab Lajos I. oszt. Guggenberger Lajos IV. oszt., Gotschman Adolf II. oszt., Kaszap István IV. oszt., Rettinger

Vilmos III. oszt. és Schmidt Vilmos IV. oszt. tanító, növekedék. 7. *Lant és kord.* Posa Lajosról, Szavalja Zsivanyovics Geza I. oszt. tanítványoké. 8. *Os-Buda gyermek fel szaporán.* Induló 1848-ból. Enkei Schaffer Jenő I. oszt. tanítványoké. 9. *Ezer év után.* Posa Lajosról, Szavalja Krasztik Károly III. oszt. tanítványoké. 10. *Kloppa juhól.* Enkei az ifjúság, vonóhangszereken kíséri az ifjúsági zenekar.

Éleletpétek. Benzec Balazst a helybeli kir. járási bíróságnál működő betéteszerkesztő albirót az igazgatóságigazgatóhoz a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatba lejtette elő.

Meghívó. A városi polgári iskola az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékére F. hó 14-én, délelőtt 10 órakor a belvárosi iskolaépület nagy termében iskolai ünnepélyt tart, melyre a t. szülőket és tanígyaratókat lapunk útján tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Ápril 11-ének ünnepe az izr. iskolában. Az izr. polgári és elemi iskolák F. hó 18-án fogják megünnepelni az 1848-ik évi törvények szentesítésének korszakok eseményét.

Közigazgatási bizottsági ülés. Bajai város törvényhatóságának közigazgatási bizottsága F. hó 5-én tartotta Schmuans Endre főispán elnökelte alatt rendes havi ülését, melyen a szakelőadók a szokásos havi jelentéseket terjesztették elő.

Hajalozás. Dr. Nicolaus Béla ügyvéd urat fájaldalmas vesztésg érte. Edes anyja Nicolaus Jánosné szül. Maczanyi Margit f. hó 2-án 79 éves korában elhalt. F. hó 4-én helyezték örök nyugalomra.

Tiszteletbeli ügyész. Dr. Hermann Adolf bácsalmási ügyvéd Bacs-Bodrogh megye tiszteletbeli ügyészevé nevezették ki.

Új takarékpénztár. Melykötyn új takarékpénztár alakult, mely működését már megkezdte. 800 részvény beosztással két 50 frt neverték.

A sorozás eredménye. A Bajai városi sorozó járásban az idei fősorozás F. hó 5-én fejeztetett be aránylag kedvező eredménnyel. A három korosztályban felléval volt összesen 304. állattakótelek, ezekből előállítottat 207. besorozottat 90 és pedig az újoncz jutalék javára: a hadseregbe való beosztással 1, az ajánlás és beosztás fenntartásával 76, a honvérseregbe való beosztással 2 összesen 79, a póttartalékba 11. Az előállított hadkötelesek közül visszahelyeztetett 79, fegyverkepelennek nyilvánítottat 35, mint mindenkorra alkalmazott területtet 2, felülvizsgálatra küldetett 2, kórházba utasítottat 5.

A közigazgatási bíróság s a nyugdíjilletmény. Lánckor Antal évek előtt Bacs-Bodrogh megye szolgálatában állott s fizette ott a nyugdíjilletményeket. Később Bajai város szolgálatába lépett. Bajáról újra visszament Bacs-Bodrogh megyéhez s ekkor Bajai városától a már befizetett nyugdíjilletményének visszatérését kérte. A megye elutasította a kérelmet, a belügyminiszter azonban utasította Bajai városot, hogy Lánckornak nyugdíjilletményeit fizesse vissza. E határozat ellen Bajai a közigazgatási bírósághoz fordult. A bíróság Wekerle Sándor elnökkelé alatt Levegy Sándor bírói előadás alapján zárt ülésben azt határozta, hogy ebben az ügyben itelkezni nem tartja magát illetékesnek.

Felső-Szt.-Ivánon mióta oda a munkásigazolványok megerkeztek a szocialista elveket való munkások között nagy az izgatottság. Azt hangoztatják, hogy inkább nem dolgoznak, semhogy igazolványt váltssanak. A nem szocialista munkások zivészen váltannak igazolványt. de a szocialisták ebben minden módon megakadályozzák. Az elmúlt heten is mintegy huszan megszerették munkásigazolványukat, de azt a szocialista munkások erőszakkal elszedték tőlük. Felső-Szt.-Ivánon állítog 150 ember nem vállalt munkát az aratási időnyre. Itt említyjük meg, hogy Pfeiffer Sándor ismert fővárosi szocialista agitátor a múlt heten Bajai környeket beutazta és egy fél napig Baján is időzött.

Bacsai sakkista diadal. „A Egyetemi kör” tavaszi sakkturna versenyét most fejezték be és osztották ki a győztesek között annak versenyzőit. Az érdekes sakkturna első díjat igen jó főnőnyel Temunovits Zoltán II-os évek joghalt. Szabadka város szereszmű szülőite nyerte el, egyuttal kiemelve a mesteri oklevelet, mely többszínű, pompás rajzú betűkkel, vastag, fehérbőrűből készült díszkötönyben van nyomtatva. A mesteri oklevelet baltzálen aul Toth Odán az „Egyetemi kör” elnöke, közepén aul Herczeg Mihály a budapesti tud. egy. ezidei rector magnificus, jobbszélen aul Rupanyai Gyula, mint a sakkturna rendező választmány elnöke írta alá. Magyarországon ez az első mesteri oklevél sakkturnaon győztes számára, melyen nemzeti színi zsinóron, remek művi fudozoban épp olyan viaszpeest legó mint a nemesi okleveleken.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara közgyűlése. A szegedi keresk. és iparkamara márcz. 31-én tartotta meg márczusi ülését, amikor is megnyekent érdeklő a következő ügyek lettek elintézte: Szabadka város az eddigi négy országos vásáron túl meg kétfőnek engedélyezéseért folyamodott, kérve az egyik új országos vásárt június 20-31-ik napjaira, a másikat december 12-14-ik napjaira. A kamara oly véleményét fogadott el, hogy engedélyeztessek Szabadka városának az ötdik országos vásár júniusra, ellenben mellőztessek

a decemberre kért vásár. Továbbá tudomásul vette a teljes ülés azt is, hogy a kamara javaslatai értelmében engedélyezteték Bacs Földvár községnek a szerdai hetivásár, Torsza községnek a keddi hetivásár, Hódászház községnek pedig az országos vásárai kezdetének áthelyezése a vasárnapokra. Javaslattal fogadott el a kamara egy jelentéssel bíró föllebbezés ügyében, melyet Bacs Szentannak község érdekel kereskedői és iparai assintak be a község azant határozata ellen, hogy az ottani vásárcsateren épített állandó jellegű árusátraktat elváltóritani tartoznak. A kamara hosszabb vita után, a föllebbezés figyelembe vételével az épített árusátrak meghagyását veleményezte, megokolta és azert is, mivel így árusátrak a megye és kerület más községeiben is vannak.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Zombor városba mint anyakönyvi kerületbe, anyakönyvvezetővé, Valtér Nándor városi tanácsnok és 2-ik anyakönyvvezető helyettesé Latintovics Szaniszló első aljegyzőt nevezte ki és őket a házassági anyakönyvi vezetéseivel és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

Hamis pénz. Balog Mihály bacs monostori koresmarosnak Bogdan János odaváló cigány pálinka fizetése alkalmával egy ólom vegyékűből készült koronával fizetett. Balog a koronából vissza járó 32 kr. vissza adta s csak akkor vette észre, hogy a koronás hamis, melyet Bogdánnak nyomban visszaszánt, kőtől a 32 kr-ért vissza kérté — Bogdan a hamisítványt hozzászél nem tudta igazolni, s e miatt a bajai kir. jbiróságnak feljelentett.

Felhívjuk tisztelt olvasóink figyelmét *Ritkosi Lipót* mai hirdetésére.

Rendíri hírek. A dunai halászbérlők kárára hálók, kötelek és halak lopattak el. *R. F.* molnárszögédet, ki egy ideig a halászátnál volt alkalmazva, a rendőrség kérdőre vonta s néhány lovast beismert. — *Sz. J.* kárára *G. K.* dupavai illetőségű cseled 38 frt és cseledkőnyök ellopása után f. hó 6-án megszökött. Egy kettős fedelő női aranyóra csipkézett kerettel egy fedelen A. F. monogrammal és hosszú finom fonott aranylánczsal, tovább egy fekete acél női óra rövid galvanisált ezüstlánczsal, melyen több függelék csüng, ellopott. A függelék között van egy kis cipő, lo, ne felejtis, miniatúr szt. György taller és egy emlékepezt 1893. XI. 13 felirattal. — **Elvesztett egy arany karszatt** belülről vékony biztosítási lánczsal, a karszaton több arany függelék csüng közöttik egy arany szt. György taller és egy arany sziv „Jenő” felirattal. A becsületes megtaláló a tulajdonostól 5 frt jutalomban részesül.

CSARNOK.

Ujházy mester.

Csak be kell hunynom a szememet, hogy magam előtt lássam. Ugy, a mint „Crampton mester” cziszszerepben csodálók. Mintha hallanám mely fájdalomtól regett hangját, a mint esőndes gulya-rekiseret mellett éneklő a Santa Lucia. Van Ujházy Edének nem egy fényes szerepe, hogy mást ne említsék, a magyar színpad egyik legklasszikusabb alakítása: „Constantin abbe”, vagy Shylock szerepe, a mely Gyenes avatott kezében is oly színtelmező vált, — de egyikben se látjuk amirra az igaz Ujházyt, mint Gerhart Hauptmann „Crampton”-jában. Hogy magát, a darabot miként fogadta a közönség, nem ide tartozik. A „Crampton mester”-t Hauptmann meg drámaírói pályájának első szakában, 1892-ben írta.

Cselekvénye alig van, de foalakja remekül van megrajzolva. Látszik, hogy a költő szíve rajongással veszi körül a leldöző bohémvilágot, sőt e mellet szeretet gyakran eszli szemünkben azokat a kőnyeket, a melyeket *Henri Mager*, vagy *George du Maurier* alakítja... Elég az hozzá, hogy Ujházy az elzárított, de zárlítottágében is nemesen biszke ponton alakját melyen be tudta véteni meg hatóságától remény szivünkbe. Sok nagy művészek, sok fényes talentuma van a magyar színesznetek fővárosunk út egy színházban jelenlét meg poéta-lelkék álomlátásait, de ez élet való fájdalomt, a lelkezet Prometheus örök vergődését senkise tudja úgy elnek varázsolni, mint Ujházy. Ha „Crampton mester”-t látjuk az ó linom, előkelő alakításában, önkénytelenül is eszünkbe jutnak Goethe szavai:

„Alles geben die Götter, die unendlichen
Hiren Liebungen ganz,
Alle Fesseln, die unendlichen,
Alle Leiden, die unendlichen ganz...”

Két héttel a „Crampton mester” előadása előtt hallottam a mester ajkáról megnyilatkozni azt a magasztos szeretetet, a melylyel új szerepén csüng. Merengő, borús szemű felragyogtak egy pillanatra, a mikor az új alakításról beszélt. Csak nemzet-nemzet rá és már akkor úgy tetszett nekem, hogy Ujházy abba az alakba, abba a színpadi alakba bele fogja önteni a saját küzdelmeinek szelid búbanát. Banulitis azt mondani róla, hogy a művészet Géniusza eszkolta homlokon... Nem! Ez a Géniusz átölelte bilomkarjaival és összecsofolta homlokát, szemét, ajkait szenvedélyes, hosszú sókokkal... És meg sínes ő benne semmi pose, semmi disszonás túlzás, semmi bárdú nagykepű-

ködes, semmi hazug affectatio sem a színpadon, sem az életben. Lovait nem fogták ki, a moszkvai arisztokraták nem hirdetik az ő dícsőségét messze-járó reklámszárnyakkal, — de, a kik azért mentek színházba, hogy az *embert* lássátok úgy, a milyen valójában, nezzetek meg Ujházyt. Oly egyszerűen felesleges az ő művezete mint *Arany János* poézise. Valóban, a kik az *embert* akarjátok látni: jöke-dvü mosolylyal ajkán, lelkeben, avagy töviskoszorúval verző homlokán, — ábrázolva a létüni napok halján visszacsengő melodiáin, avagy meghajvta fejet a sors kezenek súlya alatt, — a kik az *embert* akarjátok látni, nem a nyomorult, nem az aljas embert, hanem a tevedőt, a csalódottat, a kinek szíve máylen mindazáltal ott mosolyog a szelíd jóság meleg sugara és a szeretet örök tavasza, — menjetek el a Nemzeti Színházba megnezni Ujházy mestert, menjetek el, — azt már nem is kell hozzátennem, hogy tapsoljátok neki! Ezt az Ujházyt keserítik el újra meg újra fizetés-redukálásokkal úgy, hogy az elmulj tettekben a Nemzeti Színházról valni készült a legnagyobb magyar színész.

De nem csak a legnagyobb magyar színész Ujházy, hanem egyttal a legnagyobb magyar bohém is. Nem a letha fajtaból, a milyennek lenni nem nehez és nem is dícsőség, hanem ama szeretemelő, jószág, meleg szívú, ma már kivesző bohém-világról való ő, a melynek egy reveszeg sugara több fényt és meleget hajt a szívekben, mint a búzike paloták káprázatos ragyogása és a görög parvenk tündöklő szalonjai. — Hogy az ifjú Magyarország, irók, művészek egyaránt milyen megható, gyermekies szeretettel veszik körül a magyar színpad legnagyobb elő adóját, — köztudomású. És ő oly szerény, oly jó; irigység nines az ő lelkében. — „Folt, a mely tisztit” szenzációs sikere után Ujházy rendezte nagy pályatársnoje tiszteletere a legszebb avoziaként.

A lezajlott szüni szeziónban gyakran hasonlították össze Ujházy művezetét *Zaccocini*-al. Mar ez ő összehasonlítás maga dícsőség Ujházyknak, hisz ő mondta egy *Zaccocini*-eladáson: „a ki ennel is jobban játszik, az — *esad*.”

Készteljen, hogy Ermete *Zaccocini* nagyobb szabású, fényesebb képzetű művezése, mint Ujházy, jobban mozog, elegánsabban játszik, mint utóbbi, dictioja szebb, arcjátéka tökéletesebb, de-tailrozása feltétlenül finomabb, de Ujházy talán

mégis inkább ember. Világos, hogy már az is dícsőség, ha egy színész *Zaccocini* mellett is tud *Vallaki* maradni. — A színpadon és az életben egyaránt deris, jó kedvü Ujházy, csak lelke melysége árnyékolja be valami szelid, csöndes bánat, a mely egy küzdesben gazdag élet keserüségéből szürödött le. Ha nem azort a Mester örökke ifjú marad, örökke bohém marad. Haja öszbe csavarodik már, de Ujházy Ede, ez a nagy, jó és nemes ember szívvel-lellekkel fiatal, fiatalnak látja őt a midemepi élet és fiatalnak a színpad. Pedig: — „a színpad, a színpad, ti nem tudjátok, mi az! . . .”

Anima Sola.

Irodalom.

Cantate.

A *észtercezi rend 800 éves alapításának emlékére.*

(1098 — 1898.)

Szövegét írta: **Dr. Plat Bonifác** észtercezi. Zénőjét szerző: **Fölker Gusztáv** észtercezi.

1098-ban alapította meg *Róbert* apát a *észtercezi* első kolostort *Dijon* közelében a citeauxi völgyben; ez idén tehát *nyolcszázadik* évfordulója van a rend alapításának, melyet *III. Béla* királyunk ültetett át hozzánk 1135-ben. Azóta halhatatlan érdemeket vívtak ki a *észtercezi* a hazai közművelődés szent ügyének immár kézer évekre szolgálatában. A rend e nagyszerű ünnepek alkalmából **Dr. Plat Bonifác** szegedi tankerületi főigazgató, és a nagyköztudós tudós *észtercezi*, a főgymnasium kiválóan zenéért igazgatója, **Fölker Gusztáv** kalotvói, egyrészlről nagy költői tehetségről, másrészlről nagy zenei tudásról és szakteremléről tanusodó *Cantate*-vel gazdagították egyházi zenecirodalmunkat.

A cantate a XVII. században jött divatba és csakhamar két ágra szakadt egyháziakra és világiakra, hogy később mindkettő az oratorionokra érje el tetőfokát; mindazáltal a cantate is egyike maradt a zenei irodalom gyökéri jelenségeinek. Hadd kísérem meg pár szóval jellemezni a két tudos tanár e kitünő munkáját.

A cantate két részre oszlik, minden részben 2 — 2 tétel.

I. Az ő Bakyokban, a néma sütet erdő zordon ejetlen, mily nagy esoda két? Isten szent ügye mit nyelvtől körgyében? (1) A Bakyokban, hol eddig madár sem száll az ágon, most szerzetesek szent zsolozsmája szál halatelt szívekből az egék Urához. (2.)

800 év múlt el azóta s ha most a templom harangjainak szavára felhangzik a buzgó szívek eneke, adják a nagy királyt, III. Belát, ki a Bakyok erdejében jött tett az Ur nevében, (1.) Dalra kel az ifjúság is, szíve érzelmet dalolja: Isten, királyt, hazát szeretni, imádni tanított bennünket zirezi mesterünk, s lángszavára el a hit!

Silány kivonata ez a gyönyörű szövegnek, de elből is eléggé észlelhető, hogy méltó a nagy ünnephez, melyre költői lélek írta; a zeneje, bizavát mondhatjuk, nem tagadta meg szerzőjét: szép gondolatokban való bősége, művészi kompozicioja és szerkezte páratlanul simul a szöveghez, akár a lassú ütemű, akár az élénk, akár a lelkesőség fokozódó könnyed részletnek nezzük. Impozáns befutása — induló tempóban — teszi az egésznek koronáját.

Kiadó lakás.

Br. Eötvös-utca 431. szám alatt (volt Schnetzer ház), az emeleti lakás, mely áll hat szoba és hozzátartozó helyiségekből

aug. 1-ére kiadó.

Bővebb felvilágosítás

Michitsch József

tulajdonosnál.

Bútor árverés.

Asztalok, székek, ágyak, ágyletétek, állványok lámpák, képek, terítők, szőnyegek, zongorák, edény és üvegművek, vasalók, zsákok, ponyvák, deszkák, úgy katlan és egyéb különféle házi berendezések ellátó-zés folytán Bárvány utca (Hajnald utca) 556. szám alatt lévő házamban **pénteken 1898. évi április hó 15-én délután 3 órakor** magánárveresen eladtni fognak.

Baja, 1898. évi április hó 8-án.

özv. Milassevits Mártonné.

Árverési hirdetés.

Koller Imre ügyvéd által képviselt **Ivancso Bertalan** apatini lakos javára **Kiegerl János** ellen fogantatosított zárlat folytán a bajai kir. bíróság 17992/97. tk. számú végzése alapján a bajai 1270. tkv. betétben írt a Vancsozai felső dűlőben lévő 10 (tíz) 30-5) hold szőlő és szántóföld (2 épülettel) 160 ft kiáltási árban **1898. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor** dr. Koller Imre ügyvédnek Kosuth utca 636. sz. a. lévő irodai helyiségében tartandó árverésen a felyő gazdasági évre haszonbérbe fog adtni. Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bántapenzül letenni; a közelebbi feltételek alulírttnál v. a fenti ügyvédi irodában megtekinthetők.

Baja, 1898. április 8.

Trubshaw Arthur zargodnok.

1951/1053/988. comex. tk.

Árverési hirdetés.

A bajai kir. bíróság, mint telekényvi hatóság részéről ezemmel közírhírő tétetik, miszerint **Schleszer Miksa** bajai lakosnak **Uramovits Mihály** és neje ellen végrehajtsai ügyében az árverés 41 ft 95 kr. tölke követelés, 3 ft 80 kr. edlgi megállapított, 5 ft 60 kr. ezáltal és még felmerülő költségeket kielégítésé végett az 1891. évi LX. t. cz. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a bajai 443. számú betétben A. i. 1. 2. soroz. 589. 590. husz. által foglalt ingatlanra 908. ft kiáltási árban ezemmel elrendelték és annak a telekényvi árverési helyiségében **Nikolits-fő házi** beemelt megtartására az **1898. évi Junius hó 7-ik napján d. u. 3 óra** kiütetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron túl is eladtni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát közzegében vagy óvadékként papírban a kikiáltótnak átadni. Vevő köteles a vételár 3 egy-ötös részében és pedig az első részlet az árverés jogerőre emelkedéséig számított 30 nap, a másodikát 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés napjától számított 5 százalékos kamattal együtt a bajai n. kir. adóhivatalnál mint bírósági letétvértémet letétetni. A bántapenzül az utolsó részlet-fog böszzimátni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóság irattárába és Baja város kapitányi hivatalánál megtekinthetők.

A kir. bíróság, mint tkvi hatóságánál.

Baja, 1898. február 26.

Dr. Hetényi, kir. albíró.

Hölgyek figyelmébe!

Bájt és frisseséget

nem csak az ad a nő arcának, ha az arczvonások szabályosak, hanem ha márványsima, hófehér és gyöngylen feszes az arczbőr. Ennek elérésére oly kesévre van szükség, mely a bőrül minden tisztáltságát eltávolít, a bőrt finomabbá és a levegő hatásának ellentétebbé teszi. Ilyen szepítő szer egész Európában csak egy van és ez a

javitott dr. LEHMANN-féle arczkenőcs.

a mely egész Európában szabadalmazva van. A **dr. Lehmann-féle** arczkenőcs a bőrnök vakító felhőséget, bizonyos simaságot és gyöngöltséget ad, a mely a szem s az arczvonások hatásait rendkívül módon emeli. A legkíválóbb orvosi szaktökinételek a legnagyobb elismoréssal nyilatkoztak a szepítő szerül, kizárólag különösen annak gyors hatását és ártalmatlan voltát. Híres színésznők és a legkülönbözölő hölgyek csak a **javitott dr. Lehmann-féle arczkenőcsöt** használják, a miről rendkívül huzelgő hangú levelekben és nyilatkozatokban adnak bizonyosságot. A **javitott dr. Lehmann-féle arczkenőcs** a bőrt állandóan ruganyosá teszi és tejszíni felében és fénytelennl tartja és azért különösen azoknak alkalmas, a kik ostályok és egyéb mulatságokba mennek. Az arcz **apró ránczait** elsimítja, a **himléhelyeket** eltünteti, **pattanások, sörnyfoltok, lűszök (milleserek)** gyökörök eltávolítására pestig valódi mükim. A bőr hófehéret és márvány simává tételiére hasonló jó szer nem létezik. Hatása rapid és tartós.

Szamos elismerő levél. Kitünő bizonyítványok.

Egy kísérlet a **javitott dr. Lehmann-féle arczkenőccsel** mindenkit meggyőző annak föltűnőlatlan voltáról.

Ára tégelyenként 50 krajczár és 1 forint.

Kapható Baján: **Hoffenreich Károly** (Hollósý utóda) gyógyszerüzében.

Első díjjal és dicséző oklevéllel kitüntetett.

Uj órás és látszerészeti üzlet Baján,

A városahza épületében, (takarekpenztárral szemben.)

Rákosi Lipót

műorás

Ajánlja dús raktárát arany-, ezüst- és fali

órakban, mindenemű lánczokban, valamint lát-

szerezési áruit a legjutányosabb árak mellett. Régi órákat, lánczo-

kat és ékszereket a legmagasabb árban becsérlelek.

Mindenemű javítások írásbeli jótállás mellett a legjutányosabb árban esz-

közöltetnek.

ZELINKA és DEUTSCH

férfi szabók Baján.

Tóth Kálmán-tér. (Milassin-féle ház.)

Készítenek mérték után valódi **brünni** gyapjú kelméből teljes öltönyöket 18 frtól 24 frtig.
Valódi **angol és francia** szövetekből legfinomabb kellékekkel 24 frtól 30 frtig.

Salon, vagy frakk-öltönyök

legfinomabb selyem bélsével 35 frt.
Felsőkabátok legfinomabb anyagból, legújabb facon szerint 18 frtól 26 frtig.
Midőn magunkat a Nagycédmű közönség szíves jóindulatába ajánljuk, szíves megrendelésért esedezünk, melyet a legmértányosabb és legpontosabb kiszolgálással fogunk igyekezni kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel
Zelinka és Deutsch
férfiszabók.

Berndorfer Ede

divatáru kereskedése és biczikli raktára BAJÁN.

A szabadságharcz
április 11. megünneplése alkalmából
mindennemű jelvények és kokárdák
a legjutányosabb árban kaphatók.

Raktáron tartok nagy választékban és eladok résztelteltetésre

Keyser, Dürkop, Seydel-Naumann, Swift

és valódi

Angol kerékpárokat

a legkötönybb minőségben. — Az árak legelőnyösebbek.

Ajánlja továbbá dúsán felszerelt **divat- és toilette-különlegességeit. Illatszerek, keztyűk, kezdett himzések, himző pamutok és selymek** legnagyobb gyári raktára.

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Baja város és környékét, ez. közönségének szíves tudomására juttatni, hogy Baján a városi bérházban egy

női- és férfi ruhakereskedést

megnyitottam. Törekvésem mindig oda fog irányulni, hogy t. ez. vevőim bizalmát pontos, megbízható és olcsó kiszolgálás által a legteljesebb mértékben kiérdemljem.

Együttal bátorodom megjegyezni, hogy az eladások nálam szabott ár mellett eszközöltetnek, amint ez Bécs és Budapest legelőkelőbb üzleteiben szokásos, miért is minden túlkövetelés ki van zárva.

Mérték szerinti megrendelések pontosan és a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Áruraktáram megtekintésére a t. ez. közönséget — minden vásárlási kötelezettség nélkül — tisztelettel meghívom.

Kötöny tisztelettel

Kaiser Lipót.
Első bécsi női- és férfi ruhakereskedő.

A szépség

emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkötönybb, teljesen ártalmatlan, vegyíztéta és zsírmentes készítmény a

Margit-Crème.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szepelt, májfoltot, pör-senest, pattanást, bőrártat (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és him-lőhelyeket, még kovos egyéneknek is úde, bajos arcziszt kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az arcon levő ráncokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit Crème. Ha az arczot naponként Margit-Crém-mel masszírozjuk, nemcsak a szepők, májfoltok és egyéb arczisztatlanságok tinnel el, hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rend-ellenességek, melyeket öregseg, gondok, betegseg stb. okoztak.

Övszer a nap és szél befolyása ellen.

Nappal is használható.

Nagytegyél 1 frt, kiesiny 50 kr.

Margit-hőpörp 60 kr.

Margit-szappan 35 kr.

Margit-főpörp (Zalmásta) 50 kr.

Rosetter hajregenerator az ősz hajnak eredeti szinét adja vissza. 1 frt.

Hajszőkítő bármely haját aranyszőkőre fest. 50 kr. és 1 frt.

Tannochinin pomade legjobb hajápoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Boobus-hajszepítő delezeg, szep hajusz növelésére 25 és 35 kr.

Földes Kelemen

Arad, Deák Ferenc-utca II. szám.

Laboratorium:

Lázár Vilmos-utca I. sz.

Bel- és küllioni gyógyszerész és higienikus különlegességek, kötszerek, toilette-cikkok raktára.

Telefon III. szám.

Főraktár Budapesen: Török József, Király-utca.

Raktár Budapestben: Török József, Király-utca.

Paktár Baján: Hollósy József utóda Hoffmanrich Károly és Lippe Ödön.

3 forinton felüli rendelmények bér-mentee küldetnek.

625/898. tk.

Árverési hirdmény.

A bajai kir. járásbíróseg mint telekkötönyvi hatóság részéről özönelt közzétett létetik, miszerint Fischer Pál bajai lakosnak id. Herdein Lajosné szül. Benze Julianna el-teni végrehajtási ügyében az árverés 35 frt tőkötvetelés, ennek 1897. évi június hó 30-tól 6 százalék kamatai, 4 frt 08 kr. óvás, egyharmadszázalék váltódíj, 58 kr. óvás közzételt díj, 12 frt 00 kr. oldígi megállapított, 7 frt 15 kr. ezuttal és még felmerülendő költségeknek, továbbá esatlakozott özv. Gerleocy Gyuláné és Bruck Sarolta 120 frt, Györfly Sándor 99 frt 15 kr., Györfly Sándor 76 frt, Kerekes Albinnó 500 frt, Hildenstab Antal 80 frt, Dr. Demmelberg Kálmán 25 frt, a bajai takarékpénztár 70 frt, özv. Gerleocy Gyuláné 38 frt 45 kr. kielégítésre végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és 146. §§-ai értelmében a szabadtai kir. törvénysek területén lévő, a bajai 2423. sz. betéti A. I. 1. 2. sor 2109/1, 2109/2. hrsz. 708. ö. i. sz. alatt foglalt ház-és beltelekre 1888 frt kiküldtési árban özönelt elrendeltetik és annak a közzételt tkei árverési helyiségében (Nikolcs-féle ház) leendő megtartására az 1898. évi április hó 27-ik napjának delutáni 3 óraja kitüzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kiküldtési áron alul is eladtni fog.

Árverezők tartoznak a kiküldtési ár 10 százalékát közzépenzen vagy özvédeképes napjiban a kiküldtési ártadni. Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedéséi számitott 30 nap, a másodikát 60 nap, a harmadikát 90 nap alatt az árverés napjától számitott 5 százalékos kamattal együtt a bajai kir. adóhivatalnál mint bírói betétyeztetésnél befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkei hatóság irattárában és Baja város kapitányi hivatalánál megtekinthetők.

A kir. bíróság mint tkei hatóság.

Baján, 1898. január 20.

Dr. Hetényi,
kir. albiró.

Ismét alkalom nyílik a n. é. közönségnek a tavaszi idényre meglepő olcsó árak mellett bevásárolni

Steiner Károly

férfi- és női divatkereskedésében BAJÁN, (Mészáros ház sarkán.)

NAGY NAP- ÉS ESERNYŐ KIÁLLITÁS!

a legutolsó divat szerint **selyem ernyők** 1 frt 50 krtól 15 frt-ig drbjá, minden nálam vásárolt ernyőt egy éven belül ingyen javítok, úgyszintén áthuzások és javítások pontosan és gyorsan s jutányos árban lesznek elkészítve.

Nagy választék férfi fehérnemű, **selyem- és batiszt-**

ingek, nyakkendők, kesztyűk,

a legújabb női ruhadisek, **szallagok**, és **csipkében**, azonkívül ajánlom elismert jó kötőpamutjaimat s kész harisnyáimat. A n. é. közönség becses pártfogását s szíves megrendeléseit továbbra is kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Steiner Károly.

NAGY NAP- ÉS ESERNYŐ-GYÁR.

NAGY NAP- ÉS ESERNYŐ-GYÁR.

Igazán legjobb és legkollemissabb arcz- és kézbor-finomító szer az általam készített

MARGIT-CRÉME

ezzen teljesen ártalmatlan, vegyíztata, hatásában pedig egyedül meglopó, a szépség emelésére és fenntartására legkifejezettebb szer használatá, a mennyiben minden zsíros anyagot ment, igen kellemes, semminemű foltot ruhában vagy fehérneműben nem hagy vissza, a bekenet területen gyorsan és teljesen felszívódik, rövid idő alatt színtet mindennemű arczszíntalanságot mint: szeplőt, májfoltot, pórsenest, pattanást stb. stb. bőrakat (Mittessor) egy és mindenkorra eltávolít s hosszabb használat után hajos, lúde, kifogástalan arczszínt és bürt kölesönöz. Nappal is használható, minthogy a bőr nem mint más zsíros szerektől fénylik.

Kitűnő övszer napbarátítás és bőrpépedés ellen.

Mivelhogy rövid idő alatt általánosan felkarolt s a hülyék által megkedvelt szer mindenkinek a legmolegobban ajánlható. Frissen készítő, postai megrendeléseket pontosan eszközözve kapható

Ujvidéken: Herzog István „Sas”-hoz címzett gyógyszerárban.

A líres-és valódi dr. Lehmann arczcenoós, mosdóviz és szappan nagyban készítője.

Raktar Baján: Berendorfer Ede divatruház.

A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom, hogy a Herzog-féle

czipőüzletet

(Tóth Kálmán ter. Juray-féle ház) átvetttem s a raktárt a világhírű Carlsbadi czipőgyár

készítményeivel egészítettem ki.

Szíves pártfogásért eszedezem

Mittler Izidor.
czipőkereskedő.

DRESCHER GYULA

vas- és fűszer-kereskedése Baján.

A peronospora-viticola permetezése ellen a következő permetezőt ajánlja előnyösen:

1898. évi új minta

Vermorel-féle permetező jobbitott szerkezettel.

E permetező előnye:

1. Hogy a puttony és szivattyumű igen erős vörösrézlemezéből készült.
2. Hogy az emeltyű önműködve vissza jár.
3. Hogy a szélkazan támaszok által szilárdan van megerősítve.
4. Hogy a permetező jobbról és balról egyaránt kezelhető.

5. Hogy munkaközben nem tagadja meg a szolgálatot és javítás nem fordul elő.
6. Hogy az alsó vas a brones rozsdásodás ellen cizneve van.
7. Hogy a szivattyuműhöz könnyen hozzá férhetni.

Kitűnő minőségben s a lehető legjutányosabb árakon a következő árukat is ajánl, u. m.: kovácsolt és hengerezett vasat, kocsis- és hintó-tengelyeket, fekete és önzott bádogot, lánczokat és sodronyokat; mindenfajú fényezet és öntött acélt, öntött vas- és bádog-kályhákat, földművelési eszközöket, mindennemű szerszámokat asztalosok, bográrok, bádogosok, czipészek, kovácsok, esztergályosok, lakatosok és építészek használatára; továbbá kapu, ajtó-, ablak- és butor-felze-reléseket öntött vas- és sárga-rézből; lakatos- és kovács-munkákat, bányaterményeket, mindenfajú zománcozott öntött vas- s bádog-edényeket; fűrészt, reszelőt, ráspoly, furót, lakat, szeszkavágót, kasza, sarló, kapu, ásó, lapát, és vakarókat, kőszőrű- és kaszkavókat, csavarokat, vas- és sodronyszökeket, sárgaréz-lemezeket és sodronyt, réz- és nűrinbergi árúit, ház- és konyha-eszközöket stb. stb.

Ugyanitt kapható immunis homok-telepemről fajtiszta, háromszor permetezett, egészséges sima vessző: 12000 darab Olasz Rizlingi, 12000 darab Kövi-Dinka, 12000 darab Zöld Sylváni, 12000 darab Nagy Burgundi.